

Zestaw 5: Estymacja i parametryczne testy istotności

Zagadnienia: estymacja przedziałowa, przedziały ufności, parametryczne testy istotności;

Zad.1 Przed rozpoczęciem maratonu 31 zawodnikom w wieku 30-40 lat zmierzono ciśnienie skurczowe krwi. U jednego z nich stwierdzono 100 mmHg, u jednego 110 mmHg, u pięciu 120 mmHg, u siedmiu 130 mmHg, u dziewięciu 140 mmHg, u czterech 150 mmHg, u trzech 160 mmHg i u jednego 170 mmHg. Znajdź 95% przedział ufności dla ciśnienia skurczowego w rozpatrywanej populacji maratończyków.

Zad.2 W trakcie testów nowego modelu samochodu badano czas przyspieszania od 0 do 100 km/h. W testach, w których wzięło udział 100 samochodów uzyskano średni czas $\bar{x} = 6,7$ s, odchylenie odczytano natomiast z dokumentacji technicznej $\sigma = 0,9$ s. Zakładając, że czasy mają rozkład normalny, na poziomie ufności $1 - \alpha = 0,95$ zbudować przedział ufności dla wartości oczekiwanej czasu przyspieszania.

Zad.3 Odchylenie standardowe σ błędów przyrządu pomiarowego jest znane. Zakładamy, że rozkład błędów pomiarów jest rozkładem normalnym. W poniższej tabelce zapisano wyniki 10 pomiarów:

Nr pomiaru k	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Wynik pomiaru x_k [mm]	7	7,5	8,5	8	6	7,5	6,5	5,5	7,5	6

Znajdź wartości liczbowe krańców przedziału ufności (w mm) dla wartości przeciętnej μ , przyjmując $\sigma = 1$ i poziom ufności: **a)** $1 - \alpha = 0,99$, **b)** $1 - \alpha = 0,98$, **c)** $1 - \alpha = 0,95$.

Zad.4 Wyznacz wartości liczbowe krańców przedziałów ufności dla parametru μ z zadania 6, ale nie zakładając znajomości parametru σ .

Zad.5 Jak liczną próbę Polaków należałoby poddać badaniom statystycznym, aby długość przedziału ufności dla średniego czasu spędzanego dziennie przed komputerem była nie większa niż 15 min. Przyjmujemy, że mamy do czynienia z rozkładem normalnym o znanej wartości odchylenia standardowego $\sigma = 90$ min dla całej populacji oraz przyjmujemy $\alpha = 0,05$.

Zad.6 Przeprowadzono testy systemu automatycznej detekcji twarzy na zdjęciach zamieszczanych w sieci. Ile zdjęć pojedynczych twarzy należałoby wylosować niezależnie od próby, aby oszacować procent niewykrytych twarzy, jeśli przy szacowaniu tego procentu, który jest rzędu 20%, nie chcemy się pomylić o więcej niż 5%. Przyjmujemy współczynnik ufności 0,95.

Zad.7 Aby zbadać niezawodność π pewnego systemu wykrywającego tablice rejestracyjne samochodów (prawdopodobieństwa π poprawnego wykrycia) podano systemowi 400 zdjęć samochodów z widocznymi tablicami rejestracyjnymi. Stwierdzono, że w 330 przypadkach nastąpiło poprawne wykrycie. Wyznaczyć wartości liczbowe krańców przedziału ufności dla prawdopodobieństwa π , przyjmując poziom ufności 0,95.

(oznaczenie częstości/prawdopodobieństwa π dla populacji odpowiada oznaczeniu p dla próby)

Zad.8 W doświadczeniu sprawdzono czas przejazdu pociągiem z Krakowa do Wrocławia. Rozkład czasu można przyjąć za normalny. Dokonano ośmiu pomiarów i otrzymano następujące czasy w godzinach:

4,7	5,3	4,0	3,8	6,2	5,5	4,5	6,0
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Przyjmując poziom istotności $\alpha = 0,05$ sprawdź czy prawdziwa jest informacja w rozkładzie jazdy, mówiąca, że średni czas przejazdu to 4 godziny. Zapisz hipotezę zerową i alternatywną.

Zad.9 Zbadano ciśnienie krwi dla losowej próby 12 pacjentów uzyskując następujące wyniki:

145 130 140 125 155 150 135 120 160 140 145 128

Zweryfikuj hipotezę, że średnie ciśnienie ogółu chorych wynosi $\mu = 150$.

Zad.10 Biometryczny system weryfikacji mówców identyfikuje płeć rozmówcy na podstawie częstotliwości podstawowej sygnału akustycznego głosu. Dokonano pomiaru średniej wartości tej częstotliwości dla 10 próbek głosu dla 2 mówców, uzyskując następujące parametry:

Osoba 1	$\bar{x} = 150 \text{ Hz}$
Osoba 2	$\bar{x} = 180 \text{ Hz}$

Wiedząc, że średnia częstotliwość podstawowa dla mężczyzn wynosi $\mu = 130 \text{ Hz}$ z odchyleniem $\sigma = 16 \text{ Hz}$, a dla kobiet jest wyższa, na poziomie istotności $\alpha = 0,02$ zweryfikować hipotezy zerowe mówiące o tym, że obydwaj mówcy są mężczyznami.

Zad.11 Przeprowadzono badania nad wpływem codziennych ćwiczeń fizycznych na poziom cholesterolu we krwi. Pobrano do badania krew przed rozpoczęciem programu ćwiczeń oraz po zakończeniu 3-miesięcznego okresu treningu. Otrzymano następujące dane:

Przed	182	232	191	200	148	249	276	213	241	280	262
Po	198	210	194	220	138	229	219	161	210	213	226

Na poziomie istotności $\alpha = 0,05$ zweryfikować hipotezę, że przeprowadzony program ćwiczeń obniżył poziom cholesterolu.

Zad.12 Na podstawie zdjęć satelitarnych dokonano pomiaru pola powierzchni pewnej działki, stosując dwie metody pomiaru pola: A i B. Otrzymano następujące wyniki:

Metoda A	95,6	94,9	96,2	95,1	95,8	96,3	
Metoda B	93,3	92,1	94,7	90,1	95,6	90,0	94,7

Na poziomie istotności $\alpha = 0,05$ sprawdź, czy obydwie metody charakteryzują się taką samą dokładnością (precyzją). *Wskazówka: test porównujący wariancje.*